

**REKOMENDACJE PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DS. WPROWADZENIA EURO PRZEZ RP
W ZAKRESIE PRZYGOTOWAŃ DO WPROWADZENIA EURO W POLSCE**

Niniejszy zestaw rekomendacji Pełnomocnika Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską powstał na podstawie analiz doświadczeń państw UE w zakresie przygotowań do wprowadzenia euro oraz projektów wkładów do Narodowego Planu Wprowadzenia Euro, przygotowanych przez Międzyinstytucjonalne Zespoły Robocze ds. Przygotowań do Wprowadzenia Euro przez Rzeczpospolitą Polską. W przypadku braku jednoznacznych rekomendacji w opracowaniach poszczególnych Zespołów Roboczych, ich niespójności lub wątpliwości co do optymalności zastosowania przedstawionych rozwiązań w warunkach polskich, zaproponowano podjęcie dalszych, wspólnych działań służących wypracowaniu jednolitego stanowiska.

Celem rekomendacji Pełnomocnika Rządu jest wsparcie Biura Pełnomocnika Rządu ds. Wprowadzenia Euro przez RP w przygotowaniu spójnego dokumentu – Narodowego Planu Wprowadzenia Euro. Przyjęcie rekomendacji na obecnym etapie przygotowań jest podyktowane napiętym harmonogramem prac nad Narodowym Planem Wprowadzenia Euro, które – zgodnie z Ramami Strategicznymi NPWE, przyjętymi przez Radę Ministrów 26 października 2010 r., powinny zostać zakończone w III kw. 2011 r. Z tego względu, nie będzie możliwości przeprowadzenia uzgodnień uspoźniających stanowiska poszczególnych Zespołów Roboczych po opracowaniu przez nie ostatecznych wersji wkładów do ww. dokumentu.

Dodatkowo, rekomendacje Pełnomocnika Rządu mają na celu wskazanie najważniejszych kierunków prac międzyinstytucjonalnej struktury organizacyjnej ds. wprowadzenia euro w Polsce w okresie po zakończeniu opracowywania przez Zespoły Robocze wkładów do Narodowego Planu Wprowadzenia Euro. Jest to szczególnie istotne z uwagi na nieokreślony horyzont pierwszego etapu przygotowań, który skończy się wraz z włączeniem złotego do Europejskiego Mechanizmu Kursowego II.

Wprowadzenie banknotów i monet euro do obiegu gotówkowego

1. Wybór scenariusza wprowadzenia euro jest kluczowy z punktu widzenia przygotowania harmonogramu działań, w szczególności działań logistycznych związanych z pozyskaniem i dystrybucją banknotów i monet euro przeznaczonych na potrzeby wymiany. W przypadku Polski (skala obiegu gotówkowego, liczba ludności, powierzchnia kraju), zastosowanie scenariusza *big bang* może generować wysokie koszty w przypadku konieczności uruchomienia planów awaryjnych lub zastosowania działań zaradczych *ad hoc*. Pełnomocnik Rządu rekomenduje, aby Narodowy Bank Polski przedłożył Komitetowi analizę porównawczą kosztów obu scenariuszy, związaną z produkcją i dystrybucją monet euro. Równocześnie, syntetyczne analizy porównawcze kosztów przygotowują także:

- a. ZRSF – w zakresie przygotowań sektora finansowego
- b. ZRPN – w zakresie przygotowań przedsiębiorstw niefinansowych,
- c. ZRAP – w zakresie przygotowań administracji publicznej,
- d. ZRSK – w zakresie strategii komunikacyjnej,
- e. ZROK – w zakresie ochrony konsumentów w okresie wymiany waluty.

2. ZRDP we współpracy z ZRWB przedstawi Komitetowi opinię wskazującą organ, który powinien podjąć decyzję na temat scenariusza wprowadzenia euro w Polsce. **Z uwagi na fakt, że informacja ta powinna zostać uwzględniona w NPWE, ww. zadanie wymaga realizacji nie później niż do połowy sierpnia br.**

---

3. Po ustaleniu organu, o którym mowa w pkt. 2, Pełnomocnik Rządu rekomenduje podjęcie możliwie szybkiej decyzji w zakresie scenariusza wprowadzenia euro w Polsce, z uwzględnieniem analiz i rekomendacji ZRWB wypracowanych we współpracy z innymi Zespołami Roboczymi.
4. Pełnomocnik Rządu rekomenduje ZRWB jak najszybsze przygotowanie scenariusza wyboru narodowej strony euro.
5. NBP przygotowuje zestawy startowe dla obywateli zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej. Decyzja o przygotowaniu zestawów startowych dla przedsiębiorców zostanie podjęta po zbadaniu zapotrzebowania na takie zestawy.
6. Pełnomocnik Rządu rekomenduje, aby banki prowadzące obsługę kasową przez okres do 12 miesięcy, licząc od daty wprowadzenia banknotów i monet euro w Polsce, bezpłatnie przyjmowały od wszystkich klientów banknoty i monety nominowane w złotych w celu wpłaty równowartości w euro na rachunek prowadzony przez dany bank lub wymiany na banknoty i monety nominowane w euro. Oddziały okręgowe NBP będą bezpłatnie i bez ograniczeń wymieniać banknoty i monety nominowane w złotych na euro przez cały okres ich wymiany (tj. 15 lat od daty wprowadzenia euro do obiegu gotówkowego).
7. Pełnomocnik Rządu rekomenduje czasowe złagodzenie przepisów dotyczących przechowywania i transportu monet euro w okresie wymiany banknotów i monet euro.
8. Pełnomocnik Rządu rekomenduje, aby Ministerstwo Obrony Narodowej zbadało możliwość wsparcia przez wojsko procesu dystrybucji, jak również wynajęcia od wojska powierzchni magazynowych dla monet euro przy założeniu, że złagodzeniu ulegną przepisy w zakresie dotyczącym przechowywania monet.

Dostosowania prawne

9. Pełnomocnik Rządu rekomenduje zastosowanie mieszanej metody dostosowań prawnych, opartej na przyjęciu obszernej ustawy horyzontalnej, regulującej podstawowe kwestie związane z wprowadzeniem euro i uwzględniającej pakiet zmian w ustawach szczególnych, uzupełnionej odrębną ustawą odnoszącą się do Narodowego Banku Polskiego, nie wykluczając przy tym możliwości opracowania nowej ustawy.
10. Pełnomocnik Rządu rekomenduje, aby ZRDP opracował odpowiednie projekty ustaw, a następnie przekazał Pełnomocnikowi celem skierowania pod obrady Rady Ministrów.
11. Pełnomocnik Rządu rekomenduje, aby niezwłocznie po rozpoczęciu II etapu przygotowań został opracowany projekt ustawy horyzontalnej przy równoczesnym rozważeniu zróżnicowania terminu wejścia w życie przepisów ustawy horyzontalnej oraz uzależnienia wejścia w życie przepisów wiążących się z wprowadzeniem euro w Polsce od terminu podjęcia przez Radę Ecofin decyzji o uchyleniu derogacji w stosunku do Polski lub od dnia uchylenia derogacji.
12. Pełnomocnik Rządu rekomenduje podjęcie prac nad nowelizacją lub projektami aktów prawnych, w szczególności wykazanych we wkładzie ZRDP do NPWE, wraz z rozpoczęciem II etapu przygotowań.

Inicjatywy w zakresie uczciwych praktyk cenowych

13. W celu wypełnienia przez Polskę Zalecenia KE dot. inicjatyw w zakresie uczciwych praktyk cenowych Pełnomocnik Rządu rekomenduje zastosowanie samoregulacji, z uwzględnieniem potrzeby intensywnej promocji tego rozwiązania, wsparcia przedsiębiorstw przez właściwe Zespoły Robocze (ZRPN, ZROK) przy wypracowywaniu kodeksów dobrych praktyk i zasad ich respektowania oraz podjęcia działań mających na celu efektywne nakładanie sankcji.

Podwójna ekspozycja cen

14. Pełnomocnik Rządu rekomenduje objęcie obowiązkiem podwójnej ekspozycji cen wyłącznie całkowitej kwoty do zapłaty (kwoty brutto) podawanej na paragonie (w przypadku sprzedaży detalicznej) bądź rachunku (w przypadku świadczenia usług) lub na fakturze z tytułu zakupu towarów lub usług, zawierającej podatek od towarów i usług oraz podatek akcyzowy, jeżeli na podstawie przepisów prawa sprzedaż danego towaru lub usługi będzie podlegała obciążeniu ww. podatkami.

15. Należy wprowadzić obowiązkowy i dobrowolny okres podwójnej ekspozycji cen. Przy założeniu zastosowania scenariusza *big bang* obowiązkowa podwójna ekspozycja cen powinna zostać wprowadzona w możliwie najkrótszym terminie po ustaleniu oficjalnego kursu wymiany złotego na euro, z uwzględnieniem okresu niezbędnego do przygotowania się przedsiębiorców do realizacji tego obowiązku oraz zakończyć się po upływie roku od dnia wprowadzania euro do obiegu gotówkowego w Polsce. Po zakończeniu okresu obowiązkowego podawania cen w dwóch walutach, w celu umożliwienia przedsiębiorcom usunięcia systemu oznaczenia towarów i usług cenami w dwóch walutach, należy przewidzieć okres fakultatywnej podwójnej ekspozycji cen. Dobrowolna podwójna ekspozycja cen może zostać również dozwolona przed rozpoczęciem okresu obowiązkowej ekspozycji, jednak nie wcześniej niż od daty przyjęcia oficjalnego kursu wymiany. Przy założeniu scenariusza madryckiego, niezbędne będzie określenie optymalnego momentu rozpoczęcia podwójnej ekspozycji cen. W szczególności warto rozważyć rozwiązanie analogiczne, jak w przypadku scenariusza *big bang*, tj. wprowadzenie obowiązku podwójnej ekspozycji cen wkrótce po ustaleniu nieodwołalnego kursu wymiany złotego na euro, z uwzględnieniem okresu niezbędnego do przygotowania się przedsiębiorców do realizacji tego obowiązku oraz zakończenie po upływie roku od dnia wprowadzania euro do obiegu gotówkowego w Polsce. Podwójna ekspozycja cen byłaby zatem obowiązkowa także w okresie przejściowym. Z uwagi na fakt, że informacja ta powinna zostać uwzględniona w NPWE, stosowną rekomendację w tej sprawie ZROK powinien przedstawić Radzie nie później niż do końca lipca br.

Monitorowanie cen towarów i usług oraz ich prawidłowej podwójnej ekspozycji

16. Pełnomocnik Rządu rekomenduje powierzenie Inspekcji Handlowej kompetencji w zakresie kontroli stosowania podwójnej ekspozycji cen towarów i usług w przedsiębiorstwach handlowych i usługowych. Odpowiednią informację należy uwzględnić w NPWE.

17. Pełnomocnik Rządu rekomenduje ZRSF (we współpracy z ZROK) oraz ZRAP niezwłocznie po rozpoczęciu II etapu przygotowań wypracowanie odpowiednich rozwiązań, które umożliwiłyby przeprowadzanie kontroli w zakresie podwójnej ekspozycji cen również u podmiotów z sektora finansowego oraz organów administracji publicznej.

18. Pełnomocnik Rządu rekomenduje ustanowienie Głównego Urzędu Statystycznego, Ministerstwa Finansów oraz Narodowego Banku Polskiego organami odpowiedzialnymi za regularny monitoring cen w procesie wprowadzenia euro, który powinien mieć miejsce w okresie obejmującym kilka tygodni przed wprowadzeniem podwójnej ekspozycji cen, okres podwójnej ekspozycji cen oraz kilka tygodni po jego zakończeniu. Odpowiednią informację należy uwzględnić w NPWE. W toku dalszych prac należy doprecyzować formę ww. monitoringu.

Dostosowania administracji publicznej

19. **Pełnomocnik Rządu rekomenduje jak najszybsze przygotowanie ogólnych wytycznych dla administracji publicznej celem zapewnienia właściwego planowania i minimalizacji kosztów dostosowań do wprowadzenia euro.** Tylko odpowiednio wczesna znajomość zakresu przygotowań umożliwi rozpoczęcie przygotowań w czasie pozwalającym na implementację wymaganych zmian. Proces ten – jak wynika z doświadczeń innych krajów – może trwać nawet 3 lata.

20. Pełnomocnik Rządu rekomenduje ZRAP przygotowanie procedur usprawniających proces przygotowań administracji publicznej do wprowadzenia euro po wejściu do ERM II, w szczególności

opracowanie procedur monitorowania postępu prac oraz wytycznych służących inwentaryzacji procesów i systemów informatycznych.

21. Pełnomocnik Rządu rekomenduje nadanie przygotowaniom do wprowadzenia euro **wysokiego priorytetu** w ramach instytucji administracji publicznej, w celu przeznaczenia wystarczających zasobów na przygotowania do wprowadzenia euro. Równocześnie Pełnomocnik Rządu rekomenduje wyznaczenie koordynatora w poszczególnych organach administracji publicznej oraz jednostkach samorządu terytorialnego, odpowiedzialnego za określenie koniecznego zakresu dostosowania urzędów do wprowadzenia euro.

22. Należy podjąć wszystkie możliwe działania w celu ograniczenia ręcznych rozwiązań zastępczych w systemach informatycznych stosowanych w administracji publicznej, celem ograniczenia ryzyka popełnienia błędów oraz pracochłonności ich dostosowania do wprowadzenia euro w Polsce.

Dostosowania sektora przedsiębiorstw niefinansowych

23. Pełnomocnik Rządu **uważa za priorytetowe w ramach prac ZRPN prowadzenie działań**, mających na celu **informowanie** przedsiębiorstw niefinansowych, w szczególności sektora małych i średnich przedsiębiorstw, o koniecznych dostosowaniach wewnętrznych tych podmiotów do wprowadzenia euro, w szczególności w zakresie systemów IT i kas fiskalnych.

Dostosowania sektora finansowego

24. Pełnomocnik Rządu rekomenduje przeprowadzenie odpowiednich konsultacji z instytucjami finansowymi celem zagwarantowania realizacji zalecenia Komisji Europejskiej w zakresie niepobierania opłat za przeliczenie na euro sald rachunków.

25. Celem ułatwienia procesu wymiany waluty oraz obniżenia kosztów tego przedsięwzięcia należy podejmować działania, promujące obrót bezgotówkowy.

Kampania informacyjna

26. Pełnomocnik Rządu rekomenduje planowanie kampanii informacyjnej tak, aby moment włączenia złotego do mechanizmu ERM II oznaczał początek oficjalnej kampanii informacyjnej. Pełnomocnik Rządu zaleca równocześnie ZRSK i ZRWB podjęcie koniecznych działań, umożliwiających uruchomienie narodowej strony o euro oraz finalnego etapu wyboru narodowej strony monet euro w momencie rozpoczęcia kampanii informacyjnej.

Polityka makroekonomiczna

27. Pełnomocnik Rządu rekomenduje ZRME i ZRSF, a po jej powołaniu Grupie Roboczej ds. Stabilności Finansowej, prowadzenie dalszych analiz w zakresie ryzyka narastania nierównowagi gospodarczej, zwłaszcza związanej z nadmierną ekspansją kredytową w wyniku przystąpienia Polski do strefy euro. W analizach należy również uwzględnić instrumenty polityki makroekonomicznej i nadzorczej, których zastosowanie służyłoby przeciwdziałaniu ww. zagrożeniom.